

Raadsvoorstel

Raadsvergadering van 30 maart 2021

Datum coll.besl.	19 januari 2021
Voorstel van	A. Munniks
Telefoonnr.	06-18198170
Registratienr.	21.401629
Onderwerp	Ontheffingen verlenen voor te hoge landbouwvoertuigen

Publiekssamenvatting

In de gemeente zijn naar verwachting enkele tientallen landbouwvoertuigen die hoger zijn dan 4 meter. Dit is volgens de wet niet toegestaan. Tot 1 april 2020 werd dit gedoogd door de politie, maar nu niet meer. De landbouw is in Schagen een belangrijke economische activiteit. En het risico op ongevallen is onder voorwaarden erg beperkt. Om deze redenen worden eenmalig voor deze landbouwvoertuigen ontheffingen verstrekt. Met dit besluit worden regionaal zoveel mogelijk dezelfde regels gehanteerd.

Voorgesteld besluit

- 1: Voor landbouwvoertuigen die hoger zijn dan 4,00 meter eenmalig een ontheffing te verlenen, tot een maximum hoogte van 5,00 meter;
- 2: Deze ontheffingen, welke zaak gebonden en niet overdraagbaar zijn, alleen te verlenen voor landbouwvoertuigen die voor 1 september 2021 bij de gemeente zijn geregistreerd;
- 3: de legeskosten te laten vallen onder artikel 1.18.2 van de legesverordening van de gemeente en per ontheffing 54,70 euro te laten bedragen;
- 4: Een uitsterfconstructie voor deze te hoge landbouwvoertuigen te hanteren.

Aanleiding

De agrarische sector, en de bollenteelt in het bijzonder, is een belangrijke economische activiteit in de regio. Als gevolg van de vergaande mechanisatie zetten zij veel landbouwmachines in. Dat gebeurt vooral in de bollenteelt en seizoensmatig met onder andere strodekmachines, stro-afhalers en bollenplantmachines. Vanwege hun functionaliteit zijn deze landbouwmachines vaak hoger dan het wettelijk toegestane maximum van 4,00 meter. Deze zijn wettelijk niet toegestaan op de openbare weg.

Wettelijk hebben voertuigen die de wettelijke afmetingen overschrijden een ontheffing nodig van de wegbeheerder om op de openbare te mogen rijden. Dit wordt voornamelijk gedaan in verband met de doorrijhoogte van bruggen en viaducten, maar ook vanwege de lichtmasten en bomen die langs de weg staan en de stabiliteit van de voertuigen zelf. Uit de praktijk blijkt dat te hoge landbouwmachines er al jarenlang rijden en worden gedoogd.

De politie heeft geconstateerd dat een aantal voertuigen te hoog zijn. Zij heeft besloten dat de tijd

van gedogen voorbij is. Ook heeft zij in overleg met LTO Noord aangegeven dat ontheffingen alleen worden toegestaan voor huidige landbouwvoertuigen.

Na het nemen van dit raadsbesluit kunnen te hoge landbouwvoertuigen eenmalig een ontheffing krijgen. Dit geldt dan alleen voor de voertuigen die uiterlijk 1 september 2021 bij de gemeente zijn aangemeld. Deze ontheffingen op twee momenten verstrekt, namelijk voor de aanvragen die voor 1 juni 2021 bij de gemeente zijn ingediend in juni en voor aanvragen die voor 1 september bij de gemeente zijn ingediend in september. Aanvragen die na 1 september 2021 worden ingediend, worden niet meer in behandeling genomen. Deze ontheffingen hebben een geldigheidsduur van maximaal 5 jaar, met een mogelijkheid tot verlenging. Deze eventuele verlenging wordt tegen die tijd besproken met de betrokken partijen.

Naar verwachting zijn enkele tientallen landbouwmachines in de gemeente hoger dan 4,0 meter. Hoeveel voertuigen er in de regio zijn is niet bekend. Deze voertuigen zijn vaak niet in eigendom van één agrariër (circa 15%); zij worden veelal voor meer agrariërs in de regio ingezet door loonbedrijven (circa 85%).

Belang

In de gemeente zijn veel agrarische en loonbedrijven, die samen erg belangrijk zijn voor de regionale economie en werkgelegenheid.

Te hoge landbouwvoertuigen voldoen echter niet aan de landelijke Regeling Voertuigen die voorschrijft dat voertuigen die de openbare weg op gaan niet hoger mogen zijn dan 4,0 meter. Wanneer de gemeente geen ontheffingen gaat verlenen, zullen agrariërs en loonbedrijven niet meer met deze voertuigen mogen rijden zonder het risico te lopen op een boete en het niet verder mogen rijden met het desbetreffende voertuig. De bedrijfsvoering van de desbetreffende agrariër zou daarmee in gevaar kunnen komen. Daarnaast kunnen te hoge voertuigen een gevaar vormen voor het aanrijden van objecten zoals viaducten, lichtmasten en bomen. Ook onverantwoord rijgedrag met deze voertuigen kan overlast of gevaar met zich meebrengen.

De politie is met de LTO Noord overeengekomen dat nieuw geproduceerde machines moeten voldoen aan de wettelijke eisen en lager moeten zijn dan 4,0 meter. Daarmee komt dan op termijn ook een einde de ongelijkheid tussen de voertuigeigenaren die zich wel of niet aan de wet hebben gehouden.

Samengevat wordt er door dit besluit er een goede balans gevonden tussen de verschillende belangen van de agrariërs en de gemeente.

Centrale vraag

Stemt de raad in met het verlenen van ontheffingen voor de huidige landbouwvoertuigen met een hoogte tussen de 4,0 en 5,0 meter, zodat deze nog de openbare weg op mogen?

Beoogd effect voor samenleving

Door onder voorwaarden te hoge landbouwvoertuigen een ontheffing voor het rijden op de weg te verlenen wordt er een goede balans gevonden tussen het behoud van lokale werkgelegenheid, de verkeersveiligheid en de overlast.

Kader

- De ontheffing-verlening door de wegbeheerder is gebaseerd op artikel 149 van de Wegenverkeerswet 1994 en op artikel 9.1 van de Regeling voertuigen;
- De Regeling Voertuigen is gebaseerd op artikel 71 van de Wegenverkeerswet 1994;
- De gemeente is het bevoegd gezag om ontheffingen voor te hoge landbouwvoertuigen te verstrekken;
- Per ontheffing mag 1 voertuig aangevraagd worden. Deze ontheffing is zaakgebonden en niet overdraagbaar;
- De legeskosten gaan vallen onder artikel 1.18.2 van de legesverordening;
- Er worden geen vaste routes voorgeschreven. Deze landbouwvoertuigen worden namelijk op

veel verschillende locaties ingezet. Het rijden door de dorpskernen en door Schagen wordt niet toegestaan, tenzij er in redelijkheid geen alternatieve route beschikbaar is;

- De chauffeurs van deze voertuigen moeten in het bezit zijn van een trekkersrijbewijs (rijbewijs T) en minimaal drie jaar werkervaring hebben met landbouwvoertuigen. Hiermee is de verwachting dat de veiligheid voldoende gewaarborgd wordt zonder niet-werkbare eisen te stellen.
- Per 1 januari 2021 hebben nieuwe landbouwvoertuigen een kentekenverplichting. Voor bestaande voertuigen is 2021 een overgangsjaar. Aan het einde van 2021 moeten de bestaande strodek machines ook een kenteken hebben. Voor machines die nog niet onder deze kentekenverplichting vallen kan de identificatie van de voertuigen door handhavers door middel van het VCA-ISO-nummer en een foto van het voertuig plaatsvinden (veelal voor loonwerkbedrijven) of door middel van het chassisnummer en een foto. (veelal voor individuele agrariërs).

Argumentatie

Pro:

- Er wordt gewerkt aan het behoud en mogelijk stimuleren van de lokale werkgelegenheid in de agrarische sector. Met het verlenen van de ontheffingen worden de desbetreffende agrariërs en loonbedrijven namelijk niet met een directe grote kostenpost geconfronteerd en kunnen zij hun bedrijfsvoering grotendeels zoals nu het geval is voortzetten.
- Door redelijk dezelfde regels te stellen als de gemeente Hollands Kroon kunnen deze voertuigen in een groot werkgebied ingezet worden;
- Voor de agrariërs, loonbedrijven en handhavers ontstaat duidelijkheid waar zijn aan toe zijn;
- De verkeersveiligheid wordt gewaarborgd door voorwaarden te stellen aan het bezit van een T-rijbewijs in combinatie met minimaal drie jaar werkervaring met landbouwvoertuigen.

Contra:

- Voertuigeigenaren en bouwers van landbouwvoertuigen met te hoge opbouw worden op termijn gedwongen om lagere voertuigen plus opbouw te gebruiken. Naar verwachting zullen de combinaties van tractoren en strodek machine dan langer worden dan nu het geval is;
- Zowel van de aanvragers als van de gemeente vergt het aanvragen en verlenen van dit nieuwe type ontheffing eenmalig tijd en inzet. Deze ontheffing zijn dan 5 jaar geldig, met de mogelijkheid tot een eventuele verlenging.

Maatschappelijk draagvlak

Met een vertegenwoordiging van loonbedrijf Fa. Sneekes, LTO Noord en Cumela heeft op 31 augustus 2020 een overleg plaatsgevonden, en heeft men de machines waar de ontheffing voor van toepassing is bekeken. Het doel was om elkaars belangen beter te leren kennen en tot gezamenlijke afspraken te komen. Deze afspraken zijn verwoordt in dit raadsvoorstel.

Er is echter wel een verschil van mening tussen de gemeente enerzijds en LTO Noord, Cumela en Fa. Sneekes anderzijds over de overdraagbaarheid van de ontheffingen. Er wordt door LTO Noord, Cumela en Fa. Sneekes gevreesd voor kapitaalvernietiging. Door na 5 jaar te bespreken of de ontheffingen nog verlengd moeten worden, wordt hiermee naar verwachting een balans gevonden tussen de verschillende belangen.

De individuele agrariërs zijn niet bekend bij de gemeente en zijn hierover ook niet via de gemeente over geïnformeerd.

Vanuit de gemeente en politie ging de voorkeur er naar uit om vaste routes in de ontheffing vast te leggen, maar dit bleek voor de agrariërs niet werkbaar. Deze eis is daarom vervallen.

Financiële consequenties

Omdat er geen personele capaciteit is om eenmalig de ontheffingen te verlenen, zal hiervoor capaciteit ingehuurd worden. De kosten hiervoor worden naar verwachting voor een deel gedekt door de inkomsten van de leges. Voor de leges wordt volgens artikel 1.18.2 van de legesverordening een bedrag gerekend van € 54,70 per ontheffing. Dit tarief betreft het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een ontheffing als bedoeld in artikel 9.1 van de regeling voertuigen.

(maximale breedte voertuigen)

Communicatie van het besluit

Dit besluit wordt teruggekoppeld aan de vertegenwoordiging van LTO Noord, OFS Agri en CUMELA. Zij zullen dit besluit ook publiceren. Ook worden de constructeurs van de strodekmaschine's in onze regio geïnformeerd over dit raadsbesluit door bovengenoemde organisaties.

Hiernaast zal er informatie over dit onderwerp op de website van de gemeente worden gezet, samen met de mogelijkheid om een ontheffing digitaal aan te vragen.

Realisatie van het besluit

Er zijn de volgende risico's:

- Niet alle agrariërs die een te hoog landbouwvoertuig hebben of gebruiken zijn op de hoogte van het raadsbesluit. Door dit goed met de belangenverenigingen en de politie te communiceren wordt verwacht dat dit risico beperkt zal zijn. Ook worden er twee momenten ingebouwd waarop de ontheffingen worden verleend, zodat iedereen voldoende in de gelegenheid wordt gesteld om deze aan te vragen.
- Aanvragen voor ontheffingen worden vlak voor dat ze nodig zijn ingediend, waardoor deze te laat komen. Door hier via de belangenverenigingen aandacht aan te geven en op de website duidelijk te vermelden aan welke voorwaarden een ontheffing moet voldoen en welke doorlooptijd er met een aanvraag gemoeid is, wordt dit risico beperkt.

Gelet op het vorenstaande, stellen wij u voor bijgaand besluit vast te stellen.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Schagen,

gemeentesecretaris

burgemeester

De heer N.H. Swellengrebel

Mevrouw M.J.P. van Kampen-Nouwen

Gepubliceerde bijlagen:

-